

Betrokkenheidsbeleid

Algemene uitgangspunten

Namens haar opdrachtgevers wendt MN invloed aan via het instrument actief aandeelhouderschap. Dit betekent onder meer dat MN namens opdrachtgevers in dialoog gaat met bedrijven over ESG-onderwerpen en stemt tijdens aandeelhoudersvergaderingen. Het uitoefenen van actief aandeelhouderschap stelt MN en haar opdrachtgevers in staat de invloeden op de beleggingen goed te begrijpen en verantwoordelijkheid te nemen voor de effecten van de beleggingen.

Als de effecten van de beleggingen negatief zijn, en er een mogelijke of daadwerkelijke negatieve impact is van de bedrijfsvoering op bijvoorbeeld werknemers, gemeenschappen of de samenleving, gebruikt MN het aangaan van dialoog en het stemmen op aandeelhoudersvergadering om die negatieve impact te voorkomen, te verkleinen, of te herstellen. In het uiterste geval kan MN opdrachtgevers adviseren om te desinvesteren.

Stemmen

Door te stemmen kunnen aandeelhouders invloed uitoefenen op belangrijke onderwerpen, zoals de strategie van de onderneming en de bestuursstructuur. MN adviseert opdrachtgevers gebruik te maken van deze invloed. Als fiduciair adviseur stemt MN wereldwijd namens haar opdrachtgevers op aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen waarin opdrachtgevers beleggen.

In de advisering over hoe te stemmen hanteert MN het uitgangspunt dat ondernemingen zich richten op een gezonde en winstgevende bedrijfsvoering op lange termijn en dus rekening houden met de wereld om hen heen en hun werknemers. Daarvoor is een goed bedrijfsbestuur cruciaal. Hoe MN uiteindelijk namens opdrachtgevers stemt is vastgelegd in het stembeleid van de betreffende opdrachtgever. Voor de beleggingsfondsen die MN Fondsenbeheer beheert is dit vastgelegd in het [Stembeleid MN Services Fondsenbeheer BV](#). Via de [stemmonitor](#) is in te zien hoe MN namens de fondsdeelnemers heeft gestemd.

Dialoog

Het voeren van dialoog over ESG-onderwerpen is de tweede wijze waarop opdrachtgevers hun invloed als aandeelhouder kunnen inzetten. MN adviseert opdrachtgevers deze invloed actief te gebruiken om verbeteringen op ESG-gebied te realiseren en zo bij te dragen aan de kwaliteit, duurzaamheid en continuïteit van ondernemingen en markten. Dit doet MN vanuit de visie dat dit uiteindelijk bijdraagt aan een beter maatschappelijk en financieel rendement van de beleggingen. Ook doet MN dit om de mogelijke negatieve impacts van de beleggingen te adresseren.

Als fiduciair adviseur treedt MN namens opdrachtgevers in dialoog met bedrijven. Dit doet MN voor een selectie van bedrijven in zowel de obligatieportefeuille als voor aandelen. Zo leert MN de bedrijven waarin opdrachtgevers beleggen beter kennen en kan ze deze bedrijven aanspreken op hun gedrag. Het doel van het voeren van dialoog is om toe te zien op de lange termijn waarde creatie van ondernemingen. Om op effectieve wijze dialoog te voeren, is het van belang dat MN onderzoek doet naar ESG-onderwerpen in de portefeuilles van haar opdrachtgevers, dat zij duidelijk prioriteert, samenwerking zoekt met andere beleggers en stakeholders, en de resultaten monitort.

Voorkeur voor scherpe prioriteitsstelling

Op de thema's 'Goed Bestuur', 'Klimaat', en 'Sociaal' identificeert MN de grootste risico's en kansen. Na analyse van de portefeuille adviseert MN opdrachtgevers over welke thema's en bijbehorende bedrijven in het dialoogprogramma aandacht verdienen. Daarbij worden de voorkeuren van deelnemers van de opdrachtgevers ook meegewogen. In de advisering richt MN zich op ESG-onderwerpen die financieel materieel zijn, om zo risico op de beleggingen van opdrachtgevers te beperken; de meeste ernstige negatieve impact voor samenleving en milieu veroorzaken, om zo risico van de bedrijfsvoering op de wereld te verkleinen, en tenslotte onderwerpen die voor deelnemers van opdrachtgevers van belang zijn. Daarbij is het formuleren van de concrete vraagstelling en verbeterdoelstelling van bedrijven essentieel. MN adviseert opdrachtgevers doelstellingen van de dialoog zorgvuldig te formuleren.

Voorkeur voor samenwerking

MN voert het bedrijfsdialogenprogramma van opdrachtgevers bij voorkeur samen met andere investeerders uit. Op deze manier wordt de invloed van de dialoog vergroot. Samenwerking gebeurt in formele zin, via internationale en nationale investeerderssamenwerkingen, maar ook informeel. Daar waar mogelijk en zinnig, kan ook dialoog aangegaan worden met vakbonden, non-gouvernementele organisaties, sectorinitiatieven, wetenschappers, lokale betrokkenen, en andere belanghebbenden, om zo informatie in te winnen.

Resultaten van bedrijfsdialoogprogramma

Om de voortgang bij bedrijven te beoordelen, adviseert MN opdrachtgevers om doelen op te stellen voor elke dialoog en per engagementthema. Daarbij baseert MN het advies op internationale richtlijnen en goede voorbeelden uit de sector. De OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling)-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen zijn opgesteld om wereldwijd opererende bedrijven handvatten te geven om op juiste wijze hun bedrijfsvoering in te richten. Die richtlijnen en sectorspecifieke OESO-richtsnoeren zijn voor MN dan ook belangrijke uitgangspunten. Verder zijn de United

Nation's Guiding Principles for Business and Human Rights belangrijke leidende principes voor hoe bedrijven dienen om te gaan met mensenrechten in hun bedrijfsvoering.

MN adviseert opdrachtgevers in dialoog te gaan met bedrijven die internationale richtlijnen hebben geschonden om hen te vragen de negatieve impact te beëindigen, herstel aan te bieden voor de geleden impact, en te zorgen dat benadeelden in staat zijn hun klachten kenbaar te maken (access to remedy and grievance mechanisms).

Voor elk van de thematische dialoogonderwerpen heeft MN de vraagstelling van opdrachtgevers in duidelijke scorecards vastgelegd. Met deze scorecards kan MN het beleid, implementatie van beleid, transparantie en rapportage van bedrijven beoordelen.

Escalatiemogelijkheden bij onvoldoende resultaat van bedrijfsdialoogprogramma

Als de dialoog leidt tot onvoldoende voortgang op de engagementdoelstellingen (vastgelegd in de scorecards), kan in het uiterste geval besloten worden om opdrachtgevers te adviseren om tot desinvestering over te gaan. Daarbij zal ook een zorgvuldige afweging gemaakt worden over de mogelijke impact op betrokken belanghebbenden.

Het heeft echter MN's voorkeur om eerst de dialoog meer kracht bij te zetten. Dit doet MN door bijvoorbeeld nog meer samenwerking te zoeken met andere beleggers, door gemeenschappelijke dialoog of door het uitbrengen van een publiek statement, of in samenwerking met andere belanghebbenden. MN kan ook de aandeelhoudersstem van haar opdrachtgevers gebruiken door haar opdrachtgevers te adviseren om tijdens aandeelhoudersvergaderingen tegen benoeming van bestuurders, beloning van bestuurders, of heel specifiek voor ingediende aandeelhoudersresoluties te stemmen. Het is ook mogelijk dat MN, namens haar opdrachtgevers, een aandeelhoudersresolutie inbrengt, eventueel met andere beleggers.

MN rapporteert over de voortgang van de engagementprogramma's richting opdrachtgevers via engagementkwartaalrapportages.

Transparantie over de gevoerde dialoog

MN vindt het belangrijk transparant te zijn over de engagement- en stemactiviteiten richting de opdrachtgevers waarvoor deze activiteiten worden uitgevoerd. Via de [stemmonitor](#) is in te zien hoe MN namens de fondsdeelnemers heeft gestemd. Op de website van de fondsdeelnemers wordt naar deze stemmonitor verwezen. De engagementresultaten zijn terug te vinden in de jaarrapportages van opdrachtgevers en in de engagementlijsten die ieder jaar op de website van opdrachtgevers worden geplaatst.

Mitigeren potentiële belangenconflicten

Om belangenconflicten te vermijden, voert MN een Conflicts of Interest beleid. Dit beleid is van toepassing op alle vermogensbeheeractiviteiten en daarbij ondersteunende stafafdelingen van alle entiteiten van Mn Services N.V.